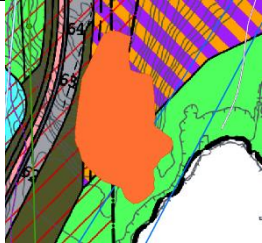

Glitre Nett sine kommentarer til høringsuttalelsene

Høringspart	Uttalelse	Glitre Nett kommentar
Olav Austenå	Kommenteres at grunneieren vil bli utestengt fra eiendommen sin (20/13) ved bruk av adkomstveiene N01-03.	Planlagt bruk av disse adkomstveiene vil ikke medføre at veiene sperres for grunneiere. Det kan likevel være kortvarige perioder i nærheten til ledningstraseen hvor veier må sperres i korte perioder av hensyn til personsikkerheten.
	Kommenteres at veiene har ikke bæreevne til tyngre kjøretøy slik disse veiene vil bli skadet av tyngre transport.	Glitre Nett har utført en tilstandsvurdering av samtlige veier i detaljplanen for å kartlegge utbedringsbehov. Som påpekt i høringsuttalelsen, ble mange av adkomstveiene bygd for et annet transportbehov enn det som planlegges i forbindelse med ledningsbygging. Etter en nærmere vurdering av behov for tungtransport i dette området, og særlig utkjøring av tømmer, har Glitre Nett konkludert at det ikke vil være behov for tungtransport på vei N01, N02 og N03. Vei N01, N02 og N03 vil likevel kunne benyttes til personbiler og ATV'er i forbindelse med bygging av ledningen. Aksjon. Arealbrukskartet vil oppdateres med en presisering av disse veiene er kun til lett kjøretøy.
	Uttalelsen peker på en alternativ vei inn til området (terrengkjøring i trase fra Fv421). Dette er også merket som kjørespor på detaljplankartet.	Detaljplan inneholder en terrengtrasé ned til Fv421 Molandsvei. Denne adkomsten, sammen med adkomst fra sør, vil benyttes for inn- og utkjøring av tyngre kjøretøy.
Arendal Fossekompaniet	Arendal Fossekompaniet bemerker seg at GN sitt prosjekt er utsatt inntil videre. Bøylestad Energipark starter opp detaljregulering våren 2025. Bøylestad Energipark ber om at de holdes orientert om status.	Glitre Nett har dialog med Bøylestad Energipark og vil sørge for at berørte orienteres om status på prosjektet, bl.a. med tanke på oppstart anleggsarbeid.
	Eventuelle avklaringer av faktiske behov for tomteareal må kommuniseres snarest mulig. Spesielt evt. begrensninger eller behov for endring av disponibelt areal til energiparken.	Glitre Nett har dialog med Bøylestad Energipark og avklaring om areal til ny Bøylestad stasjon. Detaljplanen inneholder oversikt over veiene som vil brukes under anleggsarbeid, ledningskorridorer og stasjonstomt.

Høringspart	Uttalelse	Glitre Nett kommentar
Agder Fylkeskommune	AFK kommenterer at hensyn til vann ser ut til å være ivare tatt gjennom krav i detaljplan.	Notert.
	Turstier kunne med fordel vært vist i arealbrukskartet. Positivt at det er satt krav til entreprenør om å sikre oversikt over stier og turveier. Legger til grunn at tilgang til stier og løyper opprettholdes i den grad det er mulig.	Prosjektområdet består av mange grusveier som benyttes som turveier. I tillegg, er det mange små stier og tråkk i terrenget. Grusveier er merket på detaljplankart i forbindelse med adkomst til anleggsområder. I forbindelse med utarbeidelse av detaljplanen har det blitt vurdert behov for å kartfeste stier. Ettersom friluftaktivitet i prosjektområdet er spredt og består av mindre stier og tråkk, har Glitre Nett konkludert at det ikke er hensiktsmessig å merke alle stier og tråkk. Detaljplanen stiller krav til våre entreprenører at de skal skaffe seg en oversikt over hvor stier og tråkk krysser anleggsområdet. Vår erfaring er at dette er en hensiktsmessig tilnærming i områder med mindre og spredt friluftaktiviteter. Dette sikrer at entreprenøren har et forhold til friluftaktiviteter og ikke kun forholder seg til enkelte stier merket på arealbrukskartet. God informasjon og merking av anleggsområder er et viktig tiltak for å sikre friluftsutøvere.
	Forhold til arkeologi ble avklart i 2023	Notert.
Statsforvalter i Agder	Detaljplanen gir en god oversikt over tiltak som berører vannmiljø.	Notert.
	Statsforvalter kommenterte at det vil være hensiktsmessig for GN sin miljøansvarlig å ta initiativ til et møte i forkant av byggefasen for å sikre felles forståelse av kravene	Glitre Nett er enig i Statsforvalter sin kommentar om verdien av en miljøgjennomgang ved oppstart. I lignende prosjekter tar Glitre Nett en gjennomgang av detaljplan som en del av oppstartsmøte med entreprenør. Vi skriver ikke behov for et oppstartsmøte eksplisitt i detaljplan ettersom vi mener kravene i kap.6.1 gir tilstrekkelig føringer for hva som må på plass. Nøyaktig utforming av en slik gjennomgang må også vurderes i dialog med entreprenøren, blant annet mtp kjennskap til detaljplan, Glitre Nett sine miljøkrav osv. Aksjon. Glitre Nett tar med en setning om at detaljplanen skal være på dagsorden i oppstartsmøte.
	Grunnforurensning i ledningstraseen	Glitre Nett bekrefter at grunnforurensningsdatabasen ble sjekket som en del av detaljplanarbeid.
	Statsforvalter påpeker at det kan forekomme syredannende bergarter i ledningstraseen, og at det må gjøres en	Bygging av ny Bøylestad stasjon krever betydelig mer terrenginngrep og sprengningsarbeid enn bygging av ny ledning. Inngrep knyttet til ledningsarbeid vil være avgrenset til punkt inngrep ved mastepunktene, og avhengig av mastetype og beliggenhet. Det er to hovedtyper fundamenter.

Høringspart	Uttalelse	Glitre Nett kommentar
	geofaglig vurdering som dokumenterer sannsynligheten for at tiltakene berører disse bergarter	Støpte fundamenter festes/forankres direkte på fjell eller med støpte såler i jordmassene. Det kan være lokalt behov for å pigge/sprenge i berg, men det er svært begrenset i omfang. Det vil også være aktuelt med slisseboring i fjell for montering av kompositt master, men det vil også utgjøre et svært begrenset inngrep i berg. På bakgrunn av dette har Glitre Nett ikke vurdert risiko knyttet til syredannende bergarter videre for bygging av ledningen.
	Statsforvalter henviser til fylkeskommune for en vurdering av fysiske tiltak i vassdrag. Dette trolig i forbindelse med terrengtransport. Ettersom det ikke er vassdrag med anadrom laksefisk, vil det være Agder fylkeskommune som må vurdere tiltak.	Notert. Det stilles krav til entreprenøren om hvordan transport skal foregå i forbindelse med kryssing eller parallellføring av vassdrag (kap.6.3.2), og særlig utsatte punkter er håndtert som restriksjonsområder i detaljplan (se arealbrukskartet). Agder fylkeskommune har i sin høringsuttalelse kommentert at hensyn til vannmiljø er så langt fylkeskommune kan se ivaretatt.
	Ved veiutbedringstiltak må det vurderes om planlagte tiltak medfører problemer for fisk og andre vannlevende organismer. Dette kan f.eks være knyttet til valg av kulvert løsning.	Glitre Nett har gjort en tilstandsvurdering av adkomstveier i detaljplan. Behov for tiltak er kartlagt og vil bli detaljert frem mot byggestart. Tiltak består i hovedsak av mindre tiltak som f.eks tilførsel av slitelag, forsterkning av enkelte partier, grøfterens osv. Prosjektets miljørådgiver vil følge opp planlegging og utførelse av veiutbedringstiltak og sikre at hensyn til miljø, og spesielt akvatisk liv ivaretas.
	Søknad om inngrep i kantvegetasjon er ikke mottatt av Statsforvalter.	Ved utarbeidelse av detaljplan var det planlagt å sende søknad om inngrep i kantvegetasjon samtidig, men dette ble utsatt. Ordlyd i detaljplanens tabell 4-2 ble dessverre ikke oppdatert. Glitre Nett vil sende en samlet søknad for alle punkter hvor det vil være behov for inngrep i kantvegetasjon. Søknaden vil sendes i god tid før anleggsstart. Evt. krav og vilkår fra Statsforvalteren vil innarbeides i detaljplanen. Anleggsarbeid som berører kantvegetasjon vil ikke starte opp før Statsforvalter har behandlet/godkjent søknaden. Aksjon. Glitre Nett vil oppdatere detaljplanens tabell 4-2 slik status for søknaden er riktig.
	Krav til massehåndtering bør ta med et punkt om masse som kan inneholde fremmede arter.	Krav til håndtering av områder med fremmede arter omtales i detaljplanen kap.6.7. Aksjon. Glitre Nett vil ta med en kryssreferanse til kap.6.7 i kap.6.6 massehåndtering.

Høringspart	Uttalelse	Glitre Nett kommentar
	Detaljplanen bør inneholde et punkt om at aktiv revegetering kan være nødvendig i noen tilfeller, bl.a. for å unngå avrenning.	Glitre Nett mener at dette punktet er ivaretatt i kap.6.6, avsnitt om istandsetting, 3.kulepunkt. Utgangspunktet er naturlig revegetering, men som Statsforvalter skriver i høringsuttalelsen kan det være behov for å tilså i enkelte tilfeller. Glitre Nett har lagt opp til at ved behov for dette, vil miljørådgiver i prosjektet vurderer behov og tiltak. Dette vil gi Glitre Nett mulighet til å vurdere type frø som skal benyttes, bl.a. med tanke på hva som egner seg i forhold til det aktuelle området. Aksjon. Glitre Nett vil supplere dette punktet med en kommentar om valg av sted egnede arter der disse er tilgjengelige.
	Statsforvalter påpeker et avvik mellom restriksjonsperiode for Skjulestadlonene vei i kap.6.2 og arealbrukskartet.	Glitre Nett bekrefter at restriksjonsperiode for restriksjonsområdet Skjulestadlonene vei skal være 1/2 - 31/7. Aksjon. Glitre Nett skal oppdatere restriksjonsperiode i detaljplanens tabell 6-1.
	Statsforvalter har etterlyst underlagsrapport om hensyn til fugler.	Glitre Nett har oversendt dette dokumentet til NVE. Merk at notatet er unntatt offentlighet grunnet sensitive opplysninger.
	Statsforvalter kommenterer at detaljplan omtaler ikke kryssing av registrert naturtype (Stortjern) rett sør for Longum nord stasjon. Statsforvalteren ber om at arealbrukskartet oppdateres med dette som restriksjonsområdet, samt restriksjonstabell i detaljplandokumentet. Detaljplanen bør også oppdateres med redegjørelse av hvilke alternative avbøtende tiltak som er vurdert, og begrunnelse for valgte løsninger	Naturtypen ligger innenfor planområde til Eyde Material Park, Longum nord. Reguleringsplanen ble vedtatt av Arendal kommune 14.november 2024. Store deler av naturtypen vil bli direkte berørt av tomtopparbeidelse og veiskråning. Skjermbildet til høyre viser reguleringsplan, naturtypen er lagt til med oransje flate. Det grønne arealet i skjermbildet er registrert i reguleringsplan som grønnstruktur. Som en del av detaljplanutarbeidelse, ble forhold til reguleringsplan vurdert. I en tidligere fase var det forventet at fyllingsfot vil komme langt ut mot Stortjern. Senere justeringer viser at en mindre del av naturtypen vil trolig kunne stå igjen. Profilene for de to nye ledningene som vil krysser den sørlige delen av naturtypen viser at det vil være behov for å rydde skog fra resterende areal som ikke berøres direkte av tomteopparbeidelse. I henhold til krav i detaljplanens kap.6.5, skal Glitre Nett forsøke spare saktevoksende og lavtvoksende vegetasjon. Plassering av ny Longum nord transformatorstasjon begrenser mulighet for større trasejusteringer i dette området. Videre, har det vært som mål å samle infrastruktur og unngå et direkte spenn over Stortjern.

Høringspart	Uttalelse	Glitre Nett kommentar
	Statsforvalter legger til grunn at naturtype ved Harekjæråsen ikke berøres.	Naturtypen ligger innenfor godkjent reguleringsplanareal for industriområdet. Detaljplanarbeid har tidligere lagt til grunn at areal ved Harekjæråsen skulle planeres som en del av industriområdet. Naturtypen ligger nå i et område designert som grønnstruktur i reguleringsplan. Det er ukjent hvorvidt naturtypen vil berøres av arbeid med industriområdet. Store deler av denne naturtypen vil berøres direkte av nye ledninger. Ledningens høyde over bakken i dette området er slik at det vil være begrensede muligheter til å spare på trær. Det er en liten del av naturtypen som vil ligge utenfor ryddegate, dette i nordenden av naturtypen. Aksjon. Glitre Nett vil legge resterende areal fra naturtypen inn i detaljplan som et restriksjonsområde (både i tabell 6-1 og arealbrukskartet). Restriksjonen vil være som øvrige sårbare skogsområder som ligger ved ryddegate. Grensen til ryddegaten vil merkes fysisk i terreng, og hogst innenfor restriksjonsområde skal unngås.
	Statsforvalter ber om at detaljplanen oppdateres for å inneholde spesifikt krav til tiltak som minimerer kjøreskade der terrengtrase går over myr. F.eks bruk av kjørematter eller utlegging av klopper.	Glitre Nett vurderer at detaljplanen gir gode føringer for hvordan terrengtransport skal foregå på myr, og tiltak som kan iverksettes for å redusere terrengskade. Det er viktig at valgt entreprenør engasjeres i arbeid med planlegging av terrengtransport og har eierskap til tiltakene som iverksettes. Samtidig skal detaljplanen gir tydelige føringer til hvordan terrengtransport skal planlegges og foregå (se kap.6.3.2). Avsnitt om prinsipper for valg av terrengtraseer nevner enkelte tiltak som kan redusere terrengskade. Eksempler på disse tiltakene er også gitt i kulepunkt 6 om terrengforsterkningstiltak, men dette gjelder for all terrengkjøring, ikke spesifikt til myr. Myr omtales også i kap.6.4 arbeid nær vann og vassdrag. Myrområder skal forsøkes unngått så langt det lar seg gjøre. Aksjon. Glitre Nett vil utdype punkter knyttet til terrengforsterkningstiltak og legge til en spesifikk kommentar om kryssing av myr.
	Statsforvalter henviser til KU rapport og anbefaling om konsekvensreduserende tiltak. Dette gjelder økt mastehøyde for å redusere hogstbehov ved å optimalisere tiltaket. Statsforvalter ber om vurdering av avbøtende tiltak og begrunnelser for valgte løsninger	I konsesjonssøknaden anbefalte fagutredere at ledningen skulle optimaliseres for å begrense hogst i berørte naturtype med stor verdi. Glitre Nett utført en vurdering om heving av linehøyde i forbindelse med detaljprosjektering. Det ble vurdert mulighet å heve mastehøyde for å redusere hogstbehov i traseen. Dette både med tanke på klimagassutslipp fra hogst og naturinngrep. Prosjektområdet består av småkupert terreng, og studien viste at mastene måtte heves til en betydelig høyde for å unngå behov for hogst. Høyere master ble vurdert å gi økt klimagassutslipp fra materialbruk og økt synlighet. Glitre Nett konkluderte at mastene ikke skulle heves for å redusere hogstbehov.

Høringspart	Uttalelse	Glitre Nett kommentar		
	Statsforvalter savner en arealoversikt som angir størrelser på de ulike naturlokalitetene som blir påvirket negativt, samt hvilke avbøtende / optimaliserende tiltak som er vurdert, og begrunnelse for valgte løsninger.	For de strekningene det er planlagt kompositt master vil det også være teknisk utfordrende å bygge master med tilstrekkelig høyde for å komme over stående skog. Som en del av detaljprosjektering, har Glitre Nett sett på muligheter til å optimalisere traseene for å unngå miljøverdier. I dette prosjektet er muligheten noe redusert gitt ønske om å samle inngrep ved parallellføring av eksisterende ledninger.		
		For å gi Statsforvalter en oversikt, har Glitre Nett oppsummert naturtypene som berøres av ledningen/ryddegaten (se under). Disse er basert på datasett «naturtype KU-verdi». Navn på naturtype henvises til navn på arealbrukskartet. Flere av naturtypene som ligger innenfor ryddegate, ligger innenfor områder definert som null hogst. Dvs områder hvor linene vil trolig ha tilstrekkelig høyde for at vegetasjon kan stå igjen. Som kommentert i detaljplanen, er dette en teoretisk avstandsberegning og det vil være behov for å kvalitetssikre avstand i felt.		
		Naturtype (kilde: naturtype KU-verdi)	Areal berørt av ryddegate	Kommentar
		Lislebekkheia (ca. 8,1 daa) Lågurteikeskog	Areal berørt ca. 1,4 daa	
		Store Fjærbumyra Ø (ca.9,5 daa) Gammel fattig sumpskog	Areal berørt ca. 4,5 daa	Store deler av berørt areal ligger i null hogst sone hvor det er trolig ikke behov for hogst.
		Store Fjærbumyra S (ca. 1,5 daa) Gammel fattig sumpskog	Areal berørt ca. 0,7 daa	Berørt areal ligger i null hogst sone. Trolig ikke behov for hogst.
		Volletjønnskotet N (ca.1,3 daa) Gammel fattig sumpskog	Areal berørt ca. 0,9 daa	Store deler av berørt areal ligger i null hogst sone hvor det er trolig ikke behov for hogst.
		Volletjønnskotet S (ca.7,6 daa) Gammel fattig edellauvskog	Areal berørt ca. 1,6 daa	
		Engelstjønn N (ca.2,6 daa) Gammel fattig edellauvskog	Areal berørt ca. 1,0 daa	Berørt areal ligger i null hogst sone. Trolig ikke behov for hogst.
		Engelstjønn S (ca.2,1 daa) Lågurteikeskog	Areal berørt ca. 1,8 daa	Berørt areal ligger i null hogst sone. Trolig ikke behov for hogst.

Høringspart	Uttalelse	Glitre Nett kommentar		
		Engelstjønn V1 (ca. 17,2 daa) Gammel fattig edellauvskog	Areal berørt ca. 1,6 daa	
		Engelstjønn V2 (ca. 3,9 daa) Lågurteikeskog	Areal berørt ca. 0,4 daa	Berørt areal ligger i null hogst sone. Trolig ikke behov for hogst.
		Brommyr N og S oppgis ikke i oversikten. Disse to naturtypene ligger innenfor areal som er godkjent opparbeidet til industriområdet.		
		Harekjerråsen (ca. 1,7 daa) Lågurteikeskog & Gammel fattig edellauvskog	Areal berørt ca. 1,5 daa	
	Statsforvalter støtter seg på Agder fylkeskommunens uttalelser om merking av turstier på arealbrukskartet.	Vi henviser til vårt svar til Agder fylkeskommunens høringsuttalelse knyttet til merking av turstier.		
	Statsforvalter minner om at det er revidert utgave av Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging T1442/2021 som skal legges til grunn, ikke versjon fra 2016	Notert. Referanse i detaljplan vil oppdateres. Aksjon. Glitre Nett vil oppdatere referanse i detaljplanen kap.6.9.		
Arendal kommune	Kommunen støtter fylkeskommunens kommentar om kartfesting av turstier.	Vi henviser til vårt svar til Agder fylkeskommunens høringsuttalelser knyttet til merking av turstier.		
	Kommunen påpeker at restriksjon knyttet til Siring stall bør inneholde begrensning på transport i helgene grunnet mange barn som bruker anlegget.	Glitre Nett har hatt god dialog med Siring stall, og restriksjonsperioden er basert på innspill fra Siring stall. Vi tar innspill fra kommunen til etterretning, og vil justere restriksjonsperioder til å dekke helger og helligdager. Aksjon. Glitre Nett oppdaterer restriksjonsperiode i kap.6.2 og i arealbrukskartet.		
	Det er generelt ønske at det vurderes etterbruk til turvei/tursti der det anlegges anleggsveier.	Glitre Nett har ikke planer om å bygge nye veier, men det vil utføres tiltak på eksisterende veier/traktorveier for å legge til rette for transport og redusert skade på vei. Utbedring av eksisterende veier vil være et permanent tiltak som vil kunne gi fordeler for friluftsliv. Unntaket er en kort veistrekning inn til ny Bøylestad stasjon som bygge ny, men dette vurderes å ha lite verdi for friluftsliv.		

Høringspart	Uttalelse	Glitre Nett kommentar
	Kommunen forventer at turvei med lys inn til Longum nord må legges om før den benyttes som adkomst til Longum nord stasjon.	Som kommunen påpeker, skal tursti/lysløype legges om i forbindelse med etablering av industriområdet. Stasjonstomt på Longum nord planlegges opparbeidet i forbindelse med grunnarbeid på industriområdet, og dermed i tråd med krav gitt i reguleringsplanen. Det kan likevel være behov for at deler av turveien benyttes som adkomst i forbindelse med bygging av ledning i dette området. Det er usikkert hvor langt utbyggeren har kommet med grunnarbeid når ledningsarbeid starter opp. Glitre Nett foreslår at følgende krav stilles til bruk av turveien i detaljplanen. Hensikten er å sikre trygg ferdsel på turveien (gitt som R01 i arealbrukskartet). Restriksjonstekst: Dersom vei R01 skal benyttes som adkomst før turveien er lagt om, skal bruk for tungtransport avklares med Glitre Nett. Glitre Nett vil, i dialog med Arendal kommune, kartlegge aktuelle tiltak i periode med tungtransport for å sikre turgåere. Tiltak kan innebære midlertidig stengning, informasjon og varsling og begrensnng av transport i populære tidsperioder. Aksjon. Glitre Nett oppdaterer detaljplan med krav gitt over.
	Kommunen ber om at Bjormyr naturreservat merkes på arealbrukskartet.	Glitre Nett har utført en risikovurdering og konkludert at det er lav risiko for at anleggsarbeid kommer i konflikt med naturreservatet. Dette er årsaken til at naturreservatet ikke merkes på arealbrukskartet.
	Et av anleggsveiene berører et område kommunen har merket innenfor tema ROS – unntatt offentlighet. Kommunen ber om at Glitre Nett kontakter beredskapskoordinator for å drøfte nærmere.	Glitre Nett har hatt dialog med beredskapskoordinator for å drøfte saken nærmere. Glitre Nett vil drøfte behov for konkrete tiltak videre med ansvarlig for drift av området.